Yöneticilere şirketin vergi borcundan yurtdışı yasağı gelebilir

12.08.2009 | Veysi Seviğ - Bumin Doğrusöz

SORU: Bir anonim şirketin yönetim kurulu üyesiyim. Şirketimizin vergi incelemesinden dolayı vergi dairesi ile bir ihtilafı var. Bu konuda yargıya başvurduk. Fakat benim bu arada yurtdışına çıkışım yasaklandı. Böyle bir durum söz konusu olabilir mi?

YANIT: Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Yasa'nın 36/A maddesi uyarınca devlete ait olup Vergi Usul Yasası ile Gümrük Yasası kapsamına giren amme alacakları ile bunlara ait zam ve cezaları, ödeme emrinin tebliğ tarihini takip eden yedi gün içerisinde ödemeyen ya da sözü edilen yasa hükümleri uyarınca hakkında bu alacaklar nedeniyle ihtiyati haciz kararı alınan amme borçlusunun yurtdışına çıkışı alacaklı tahsil dairesinin istemi üzerine ilgili makamlarca engellenmektedir.

Yasal düzenleme gereği olarak yurtdışına çıkış tahdidi yüz bin Türk Lirası ve üzerinde olan teminat altına alınmamış amme alacağı için uygulanmakta olup, bakanlar kurulu bu tutarı on katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye ve yeniden yasal tutarına getirmeye yetkili bulunmaktadır.

Amme borçlusuyla birlikte amme alacağının ödenmesinden sorumlu olan ve Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında'ki yasaya göre amme borçlusu sayılan kişiler hakkında da yurtdışına çıkış tahdidi uygulanabilmektedir.

Sözü edilen yasa maddesi uyarınca yurtdışı çıkış tahdidi, yüz bin lira ve üzerinde amme borcu olan ve ödeme emri tebliğine rağmen süresinde ödemeyen gerçek kişiler hakkında uygulanan bir yaptırımdır.
Amme borçlusu konumunda olan gerçek kişiler için yurtdışına çıkış yasağının uygulanabilmesi için öncelikle ödeme emri tebliğ edilmiş olmalı ve bu tebligat üzerine borçlunun yedi gün içerisinde amme alacağını ödememiş veya kısmen ödeme yapmış olsa bile borcun yüz bin TL'nin altına düşmemiş olması gerekmektedir.

Tüzelkişilerin borçları nedeniyle ise bu kişileri temsile yetkili bulunan kanuni temsilciler ya da amme borçlusuyla birlikte amme alacağının ödenmesinde sorumluluğu bulunun şirket ortakları hakkında takibe başlanmak üzere sorumlu oldukları tutar için adlarına düzenlenen ödeme emirleri tebliğ edilmeden önce yurtdışı çıkış tahdidi (yasağı) uygulanması mümkün bulunmamaktadır. Bu kişilerin adlarına ödeme emri düzenlenmesi için de borcun şirket tüzelkişiliğinden tahsil edilmemesi veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılmış olması gerekmektedir.

Uygulamada gerek şahsi mükellefiyeti nedeniyle borcu bulunan gerekse de kanuni temsilcilik ya da şirket ortaklığı sıfatı gibi ikincil sorumlulukları nedeniyle borcu bulunan kişilere ödeme emri düzenlenmeden ve dolayısıyla tebliğ edilmeden yurtdışı çıkış tahdidi yoluna gidildiği gözlenmektedir.
Konuya ilişkin olarak Maliye Bakanlığı, 2009/3 seri numaralı tahsilat iç genelgesiyle vergi dairelerini uyarmış bulunmaktadır. (V. Seviğ)

ŞİRKET SERMAYESİNİN YİTİRİLMESİNDE ALINACAK TEDBİRLER

SORU: Şirket sermayesinin yıllar itibariyle uğranan zarar nedeniyle sıfırlanması halinde ortakları sermaye artırımına zorlayıcı bir hukuk düzenlenmesi var mıdır?

YANIT: Türk Ticaret Kanunu'nun 324'üncü maddesi hükmü gereği olarak son yıllık bilançoda esas sermayenin yarısının karşılıksız kaldığı anlaşılırsa yönetim kurulu derhal toplanarak durumu genel kurula bildirmekle yükümlüdür.

Şirketin aciz halinde bulunduğu şüphesini uyandıran emareler mevcutsa yönetim kurulu, aktiflerin satış fiyatları esas olmak üzere bir ara bilançosu düzenler. Ana sermayenin üçte ikisi karşılıksız kaldığı takdirde, genel kurul bu sermayenin tamamlanmasına veya kalan üçte bir sermaye ile yetinmeye karar vermediği takdirde şirket feshedilmiş sayılır. Şirketin aktifleri, şirket alacaklarını karşılamaya yetmediği takdirde yönetim kurulu bu durumu derhal mahkemeye bildirmeye mecburdur. Mahkeme bu gibi durumlarda şirketin iflasına hükmeder. Ancak şirket durumunun ekonomik açıdan düzeltilmesi mümkün görülürse, bu takdirde yönetim kurulu veya bir alacaklısının istemi üzerine mahkeme iflas kararını erteleyebilir. Bu bağlamda da mahkeme, envanter düzenlenmesi veya bir yediemin tayini gibi şirket mallarının muhafazası için gerekli önlemleri alır.

Türk Ticaret Kanunu'nun 324'üncü maddesi emredicidir.

Sermayenin yitirilmesi nedeniyle açılan iflas davalarında durum bilirkişiler aracılığı ile belirlenmektedir.

İlke olarak ana sözleşmede aksine hüküm yoksa şirketin sermayesinin yitirilmesi halinde, ortaklar yitirilen sermaye için sermaye artırımı kararı alamazlarsa bu takdirde yönetim kurulunun şirketin iflasını istemesi gerekmektedir.

Şirket yönetim kurulu ile denetçilerinin şirketin mali durumunu yakından izlemeleri ve özellikle sermaye yitikliği başladığı andan itibaren bu durumun önlenebilmesi için gerekli kararları almaları gerekmektedir.

Şirket sermayesinin yitirilmesi halinde durumun genel kurula taşınması ve genel kurulda duruma çare bulunamadığı takdirde yönetim kurulunca alınacak bir kararla iflas idaresine başvurulması, yasal düzenleme gereği zorunlu olmaktadır. (V. Seviğ)

YARGI KARARLARINDA

DAVA AÇMA SÜRESİNİN HESABI

1. Danıştay 7. Dairesi'nin E.2004/2518, K.2006/1167 sayı ve 12.4.2006 tarihli kararı
"İYUK'nın 4. maddesiyle o yerde idare veya vergi mahkemesinin bulunmaması halinde asliye hukuk hâkimlikleri aracılığıyla dava açılmasına da imkân tanınmıştır. Yerleşim yerleri itibariyle ilçeler il merkezinin devamı niteliğinde olup, il merkezi dışında ayrı bir yer olarak nitelendirilmezler. Bu sebeple dava dilekçesinin Kocaeli Vergi Mahkemesi'ne iletilmek üzere 29.3.2004 tarihinde İstanbul ili Kadıköy 5. Asliye Hukuk Mahkemesi Hâkimliği'ne sunulmuş olması karşısında, davanın asliye hukuk hâkimliği evrak kayıtlarına girdiği tarihte değil Kocaeli Vergi Mahkemesi kayıtlarına girdiği 1.4.2004 tarihinde açılmış olduğunun kabulü gerekir. Bu durumda, 26.2.2004 tarihinde tebliğ edilen idari işleme ilişkin olarak 30 günlük dava açma süresinden sonra 1.4.2004 tarihinde dava açılmış olacağından davanın süreaşımından reddi gerekirken esastan inceleyerek hüküm tesis eden yerel mahkeme kararı haksız ve hukuka aykırıdır."

2. Danıştay 4. Dairesi'nin E.2001/4078, K.2003/169 sayı ve 21.1.2003 tarihli kararı
"Davacı, vergi dairesine yapmış olduğu düzeltme başvurusunun reddi üzerine, 8.8.2000 tarihinde Maliye Bakanlığı'na şikâyet başvurusunda bulunmuştur. Maliye Bakanlığı'nın 60 günlük zımni ret süresinin son günü 7.10.2000 Cumartesi gününe denk gelmesi üzerine, davacı tarafından bu günü takip eden çalışma günü 9.10.2000 tarihinden itibaren hesapladığı 30 günlük süre içinde 8.11.2000 tarihinde dava açmıştır. Yerel mahkeme söz konusu davayı esastan inceleyerek karara bağlamış ise de İYUK'nın 8. maddesindeki "dava açma süresinin son günün tatil gününe denk gelmesi halinde sürenin takip eden çalışma günü sonuna kadar uzayacağı" şeklindeki düzenleme dava açılmasına yönelik bir

hüküm olup, idarenin cevap verme süresine tesir eden bir düzenleme değildir. Bu sebeple, davanın süreaşımından reddi gerekirken esastan incelemesi haksız ve hukuka aykırıdır."

3. Danıştay 3. Dairesi'nin E.2006/1488, K.2006/2447 sayı ve 5.10.2006 tarihli kararı
"Doğal afet, savaş, gaiplik, ağır hastalık gibi zorlayıcı veya mücbir nedenler, idari yargıda dava açma sürelerini durduran, uzatan veya kesen haller olarak kabul edilmemiştir. Ayrıca, İYUK'da süreler açısından diğer kanunlara yapılan atıf, sadece dava açma süresinin, diğer kanunlarda süre belirtilmemiş ise dava açma sürelerinin 30 ve 60 gün olarak belirlenmesi ile sınırlıdır. Kısacası diğer kanunlarda yapılan sürelere yönelik düzenlemelerin İYUK kapsamında açılacak davaların sürelerini etkilemesi söz konusu değildir. VUK'nın mücbir sebeplere ilişkin hükmü ise sadece vergi ödevlerinin zamanında yerine getirilememesine sebep olan halleri ve bu durumların süreyi durdurma sonuçlarını düzenlemektedir. Bu hükmün, İYUK'nın dava açma sürelerine de tesir etmesi mümkün değildir. Bu sebeple davacının ağır hastalık halinin ödeme emrine ilişkin 7 günlük dava açma süresini durdurması söz konusu olmayıp, davanın süreaşımından reddi hukuka uygundur."

AĞUSTOS AYI MALİ TAKVİMİ

14 AĞUSTOS
* 2009 2. geçici vergi dönemine ait Gelir Vergisi beyanı
* 2009 2. geçici vergi dönemine ait Kurumlar Vergisi beyanı

17 AĞUSTOS
* Temmuz 2009 dönemi kolalı gazozlar, alkollü içecekler ve tütün mamullerine ilişkin Özel Tüketim Vergisi beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemi motorlu taşıt araçlarına ilişkin (tescile tabi olmayanlar) Özel Tüketim Vergisi beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemi dayanıklı tüketim malları ve diğer mallara ilişkin Özel Tüketim Vergisi beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemi BSMV beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemi Özel İletişim Vergisi beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemi KKDF kesintilerinin bildirim ve ödemesi
* 2009 2. geçici vergi dönemine ait Gelir Vergisi ödemesi
* 2009 2. geçici vergi dönemine ait Kurumlar Vergisi ödemesi

20 AĞUSTOS
* Temmuz 2009 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin Ek:4 No'lu ÖTV Bildirim Formu
* Temmuz 2009 dönemine ait kolalı gazozlara ilişkin Ek:7 No'lu ÖTV Bildirim Formu
* Temmuz 2009 dönemine ait alkollü içeceklere ilişkin Ek:8 No'lu ÖTV Bildirim Formu
* Temmuz 2009 dönemine ait tütün mamullerine ilişkin Ek:9 No'lu ÖTV Bildirim Formu
* Temmuz 2009 dönemine ait dayanıklı tüketim ve diğer mallarına ilişkin Ek:10 No'lu ÖTV Bildirim Formu
* Temmuz 2009 dönemine ait yarışma ve çekiliş ile futbol müsabakalarına ve at yarışlarına ait İntikal Vergisi beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemi İlan ve Reklam Vergisi beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemine ait Şans Oyunları Vergisi'nin beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemi müşterek bahislere ait Eğlence Vergi beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemine ait Yangın Sigortası Vergisi beyanı ve ödemesi
* Temmuz 2009 dönemine ait Elektrik ve Havagazı Tüketimi Vergisi beyanı ve ödemesi

24 AĞUSTOS
* Temmuz 2009 dönemine ait Kurumlar Vergisi stopajının muhtasar beyanname ile beyanı
* Temmuz 2009 dönemine ait Gelir Vergisi stopajının muhtasar beyanname ile beyanı

* Temmuz 2009 dönemine ait istihkaktan kesinti suretiyle tahsil edilen Damga Vergisi ile sürekli mükellefiyeti bulunanlar için makbuz karşılığı ödenmesi gereken Damga Vergisi'nin beyanı
* Temmuz 2009 dönemi Katma Değer Vergisi'nin beyanı

25 AĞUSTOS
* 1-15 Ağustos 2009 dönemi petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin Özel Tüketim Vergisi'nin beyanı ve ödemesi
* 1-15 Ağustos 2009 dönemine ait noterlerce yapılan makbuz karşılığı ödemelere ait bildirimlerin verilmesi ve ödenmesi

26 AĞUSTOS
* Temmuz 2009 dönemine ait Kurumlar Vergisi stopajının ödenmesi
* Temmuz 2009 dönemine ait Gelir Vergisi stopajının ödenmesi
* Temmuz 2009 dönemine ait istihkaktan kesinti suretiyle tahsil edilen Damga Vergisi ile sürekli mükellefiyeti bulunanlar için makbuz karşılığı ödenmesi gereken Damga Vergisi'nin ödenmesi
* Temmuz 2009 dönemi Katma Değer Vergisi'nin ödenmesi

31 AĞUSTOS
* Temmuz 2009 dönemine ait Haberleşme Vergisi'nin beyanı ve ödemesi
* Diğer ücretlerde Gelir Vergisi 2. Taksit ödemesi
* Temmuz 2009 dönemi SSK sigorta primlerinin ödemesi
* Bağ-Kur sigortalılarının Ağustos 2009 sigorta primi ve sağlık sigorta primlerinin ödenmesi

GÜLÜMSETEN SÖZLER
Bugünün gülümseten sözleri ise internette rastladığım evlilikle ilgili bazı sözler:
* Namuslu adam erken evlenir, akıllı adam hiç evlenmez. (Cervantes)
* Evlenme davaya benzer; mutlaka memnun olmayan bir taraf vardır. (Balzac)
* Evlenmenin iyisi olur ama nefisi olmaz. (La Rouchefoucauld)
* Bütün trajediler ölümle biter; bütün komediler evlilikle. (Byron)
* Sağır bir kocayla, kör bir kadın mutlu bir çifttir. (Danimarka Atasözü)

Kaynak: Referas Gazetesi